

Jan Pieter van Dalen (Nieman Kwaliteitsborging) en Jorian Folkertsma (Van Wijnen) in overleg bij de nieuwbouw van 364 studenteneenheden op het Zeeburgereiland in Amsterdam.

Kwaliteitsborgers voor het voetlicht

Nieuw paar ogen op de bouwplaats

Met de komst van de Wet private kwaliteitsborging staat er ook een nieuwe beroepsgroep op in de bouwsector: de kwaliteitsborger. Een nieuw paar ogen dat meekijkt met het werk van de bouwer. Aannemer sprak er drie over hun manier van werken, ervaringen tot dusver en verwachtingen.

Als een van de grotere en bekendere ingenieursbureaus in de bouw heeft de naam Nieman nauwelijks introductie. Ruim honderd professionals staan aannemers en opdrachtgevers op het gebied van onder meer bouwregelgeving, bouwfysica en brandveiligheid bij om hun plannen uitgewerkt te krijgen. Nieman Kwaliteitsborging is een nieuwe loot aan de boom. "In het leven geroepen om apart te zetten dat wat we ook altijd al deden, namelijk het toetswerk", legt manager en senior consultant Jan Pieter van Dalen uit.

Tekst: Paul Diersen Beeld: Dijkstra, Alex J. de Haan, Johan Seip

“Wij kunnen straks niet als eigen adviseur ook toetsen, dus daar is een aparte entiteit voor nodig. De wetgever wil dit zien en natuurlijk willen we expliciet zichtbaar maken dat we ook toetsen en borgen. We voeren tot dusver veel gecertificeerde bouwplantoetsen uit, waarbij het kan gebeuren dat er iets niet voldoet. Momenteel gaan mijn collega's dan te goeder trouw zeggen: 'het voldoet niet, maar...', en dan gaan ze een advies geven. Terwijl de opdracht is: toets alleen maar. Dat willen we hiermee loskoppelen.”

Professionaliseringslag

Van Dalen bespeurt veranderingen in de bouw. Een professionaliseringslag. “Eisen en ambitie nemen toe, als het niet goed gaat, heb je een probleem met juristen en de aannemer wordt door verbrede contracten in toenemende mate de bouwer. Die krijgt dus steeds meer op zijn bordje: regel het maar. De UAV-GC en de DBMFO-projecten zijn daar voorbeelden van. Die verandering pakt de politiek ook op. Minister Blok zegt dat hij bouwers niet aan het handje gaat nemen bij het maken van hun eigen gebouw. In de autowereld loopt ook geen gemeenteopzichter in de fabriek mee. Dus als je het zo bekijkt, is het zot dat dit in de bouw wél gebeurt.” Tel hierbij op dat de reviewsites in de bouw voet aan de grond krijgen – ook een belangrijke maatschappelijke ontwikkeling – en het is duidelijk: zichtbaar kwaliteit leveren, moet. “Wij faciliteren die verandering. De wet zou een mooi steuntje in de rug zijn, maar ons standpunt is dat we niet afhankelijk zijn van of het wel of niet doorgaat.”

Bouwplantoets

Nieman heeft al veel ervaring opgedaan met de gecertificeerde bouwplantoets: de BRL5019, die naar verwachting een toegestaan instrument wordt om kwaliteit te borgen. Daarnaast levert het bureau ook gecertificeerd toezicht volgens de BRL5006 en voert het al sinds de oprichting 25 jaar geleden kwaliteitscontroles op de bouw uit. Niet voor niets dus dat Nieman Kwaliteitsborging een van de partijen is die gaat toetsen in opdracht van de Stichting Waarborgfonds Koopwoningen SWK, die een eigen instrument heeft ontwikkeld. Van Dalen schetst de werkwijze van Nieman Kwaliteitsborging aan de hand van een oog. “Oog voor kwaliteit, dat

is ons credo. Dat begint bij de bouwer zelf: die zit in de kern van het oog. Wat de bouwer anders moet doen dan wat hij tot nu toe gedaan heeft, is het expliciet maken van de plan-do-check-act-fase waar hij doorheen moet lopen. Welke risico's heeft mijn plan? Welke beheersmaatregelen moet ik treffen? Op welke punten moet ik extra controleren? Dat controleren kun je zelf doen met een tool, zoals Ed-Controls, SnagR, snagstream of BIM-toField. Het staat of valt echter met het invoeren van de juiste gegevens. Wij willen als we binnenkomen dus graag eerst een projectkwaliteitsplan zien en geven dan aan welke gegevens we nodig hebben. Borgen is voor elk project dus weer het leveren van maatwerk.”

Meebouwen aan as built-dossier

Wie dat aanleveren van gegevens goed doet, bouwt als vanzelf mee aan het as built-dossier. De borger kijkt op afstand mee via genoemde tools en komt voor specifieke checks en steekproeven op de bouw. “Nieman is dan de onafhankelijke schil eromheen. De wetgever vereist ook dat de borger het uiteindelijke dossier maakt. En daar zit natuurlijk de discrepantie, want de borger is niet elke dag op het

dan is er veel meer rendement mogelijk en zit je dus met de juiste prikkels.” Nieman Kwaliteitsborging doet al pilots met – en richt zich voornamelijk op – de middelgrote en grote aannemers. “Die hebben hun eigen systemen echt wel redelijk op orde, maar maken bouwkwiteit nog niet voldoende zichtbaar. Omdat er nooit om werd gevraagd: een gemeenteopzichter komt langs, kijkt naar de wapening, stelt een kritische vraag en is weer weg. Wij zullen straks vragen: waar is je projectkwaliteitsplan? Hoe vaak heb je die wapening zelf gekeurd?” De stap die aannemers volgens Van Dalen moeten zetten is dat ze niet zelf allerlei lijstjes moeten gaan maken, maar dat ze hun onderaannemers zo ver krijgen dat ze verklaren: dit heb ik gestuurd, ik heb het zelf gecontroleerd en ik verklaar hierbij dat ik het goed heb gedaan. “Dan komt er een ticket in de tool of een lijstje met een handtekening erop, loopt een uitvoerder steekproefsgewijs rond die checkt of het goed is opgenomen, die keurt het goed en zegt: 'prima, laten we hem maar betalen'. Dan ben je met kwaliteitsdenken bezig. Dat willen we graag bereiken.” Aannemers moeten dit proces intern nog inrichten of zijn daar net mee

Nieman Kwaliteitsborging

project en die bouwt ook niet aan kwaliteit. Dat doet die bouwer zélf, met zijn onderaannemers én zijn leveranciers. Hoe beter hij dat doet, hoe dunner dat schilletje kan zijn. Ik maak als borger dus niet alleen gebruik van wat ik zelf zie, maar ook van wat de aannemer mij laat zien van wat hij heeft geconstateerd. Ik vind het heel belangrijk dat dát systeem klopt, want

begonnen. “We zijn op dit moment nog vooral adviserend naar de bouwbedrijven die aan de vooravond staan van een omslag. Daar hebben wij zelf ook belang bij, want hoe beter wij de aannemer equiperen, hoe gemakkelijker wij straks onze rol als borger kunnen vervullen.” 📱

www.niemankwaliteitsborging.nl

Jan Pieter van Dalen: “Ik maak als borger niet alleen gebruik van wat ik zelf zie, maar ook van wat de aannemer mij laat zien van wat hij heeft geconstateerd.”